

Gitanos.cat

La veu dels gitanos de Catalunya # Núm. 11 · juny 2018 · Preu 2 €

La força de la mediació

- 3-4 ENTREVISTA
Antonio Gabarri, *Tío Antonio*
- 5-6 REPORTATGE
Tarragona serà la seu de la primera delegació territorial de la Fagic
- 7 SOCIETAT
La població gitana pateix un pitjor estat de salut que la mitjana
- 8 CULTURA
Èxit de l'exposició a la Canonja sobre la història dels gitanos
- 9 MEMÒRIA
El Parlament homenatja les víctimes de l'Holocaust
- 10 HISTÒRIA
L'estereotip romàntic sobre els gitanos
- 11 NOTÍCIES
Preocupació de Nacions Unides per la situació dels nens i nenes gitanos a Espanya
- 12 BREUS NACIONAL
- 14 INTERNACIONAL
- 15 ANÀLISI
Més del 80% de les notícies són discriminatòries

Edita: CONSELL DE LES COMUNITAT GITANES

Produeix: NOU SILVA EQUIPS

Consell de redacció: Sonia Compadre, Jacob Dalmau, Francesc Ferreres, Francesc Gassó, Cristina González, Manuel Rivera i Josep Maria Sansa

Col·laboren: Nuri Campos, Manel Carbonell, Gerard Bosch, Salvador Carrasco, Pere Dalmau, Pere Navarro, Aaron Sentís, Iñaki Vázquez

Fotografies: Els seus autors

Dipòsit Legal: T-784-2015

Tirada: 2.500 exemplars

EDITORIAL

MÉS A PROP I MILLOR

El primer trimestre de 2018 ens ha deixat una esperançadora notícia a les comarques de Tarragona: la voluntat de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC) d'impulsar la creació de la seva primera delegació territorial a les comarques tarragonines. Aquesta iniciativa, que és un dels temes destacats d'aquest nou número de Gitanos.Cat, pot ser l'inici d'una etapa d'oportunitats per al poble gitano de la província, així com el punt de partida d'una nova forma de funcionament en el si de la federació que pugui beneficiar també les províncies de Lleida i Girona.

La proximitat, de fet, és un dels valors claus per a una bona política social i de suport a la integració. Tenir referents propers, als quals sapiguem que ens podem adreçar, i que ens informin de tot allò que ens pugui interessar, és un ingredient molt important per sentir-nos emparats i amb les eines suficients per actuar. Tot i que des de moltes entitats gitanes de Tarragona ja es treballa en col·laboració amb la FAGIC, i molts dels seus responsables hi exerceixen càrrecs, també és cert que la distancia geo-

gràfica ha frenat la implantació de diversos projectes impulsats per la federació a Barcelona, i que requereixen d'una presència territorial més propera per poder créixer més enllà de l'àrea metropolitana.

La distància comporta moltes vegades desconeixement, i acaba desembocant en exemples tan tristos com els de joves gitanos que es veuen obligats a renunciar als estudis per falta d'informació sobre les beques i les estructures de suport que podrien trobar via la FAGIC. Crear una oficina i un equip de referència a Tarragona, en canvi, ajudaria a omplir aquest buit i fomentar entre la població gitana la informació sobre tots els instruments que es posen al seu abast per a la seva integració i la lluita contra la discriminació. Al mateix temps, les entitats comptarien amb un suport molt més directe, i podrien fer arribar d'una forma més eficaç les seves necessitats i demandes.

Des de Gitanos.Cat, per tant, aplaudim aquesta iniciativa de la FAGIC, i demanem que es continuï treballant per tal que el projecte es converteixi en realitat com més aviat millor.

Editada per:

Amb la col·laboració de:

Diputació Tarragona

ANTONIO GABARRI, TÍO ANTONIO

“Porto la mediació a la sang”

És un dels homes més respectats i estimats entre la comunitat gitana a la província de Tarragona. El telèfon al que truquen des de famílies, fins a la Guàrdia Urbana o els Mossos d'Esquadra quan necessiten algú perquè medii en un conflicte. Antonio Gabarri, *Tío Antonio*, va arribar a Reus el 1974 des de Manresa, ciutat on va néixer el 1950. Des del 1982, el seu barri de referència és Sant Josep Obrer, on el 2007 va crear, junt amb el seu cosí, l'Associació Gitana Catalana Sant Josep Obrer, que encara avui presideix.

Què el va empènyer a muntar l'associació?

Vam començar per petició de Barcelona, des de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC). Ho vam fer amb un cosí meu; junts vam impulsar diverses associacions a Tarragona, la Canonja... Teníem clar que el món associatiu havia de créixer.

Ja venia, però, de treballar molt per la comunitat

Tots els gitanos són mediadors, però no val fer una cosa avui i retirar-se al dia següent. Jo això ho he portat sempre a la sang i sempre m'ha agradat. Si això no t'agrada, és com un ofici... no sortiràs mai endavant. Oficialment em faig mediador el 2007 i vaig començar a treballar-hi, però la realitat és que ja n'exercia abans.

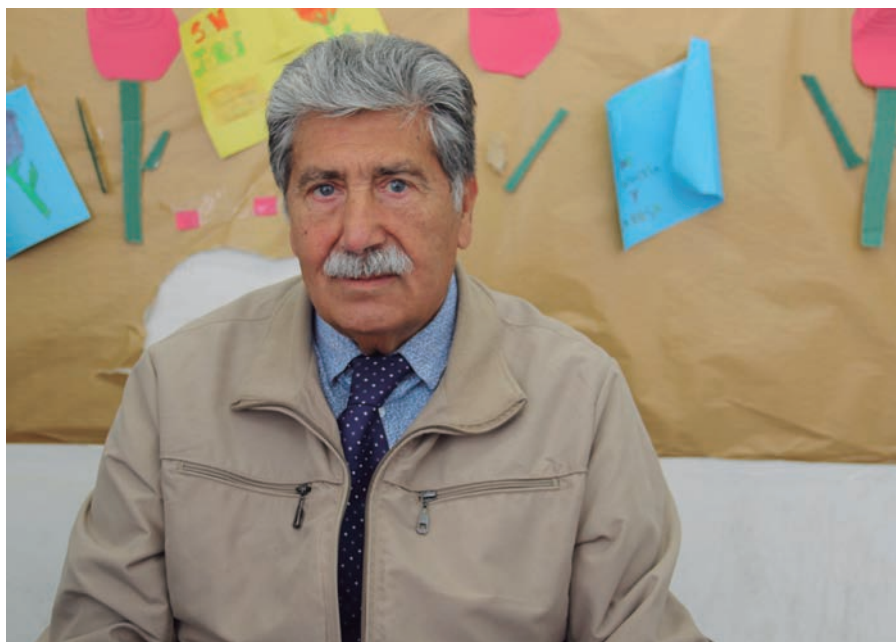
El respecte de la comunitat gitana no s'aconsegueix de la nit al dia. Quines són les claus?

Ser un gitano intatxable: que no siguis borratxo, que no siguis dolent, que no et posis a baralles, que sigui bona persona sempre —de dia, de nit i a totes hores. Això no es guanya ni en un dia, ni en dos ni en tres... Això és any rere any. I la teva família també ho ha de ser, d'intatxable. Aquest és el respecte que es guanya.

Com va començar a fer de mediador?

Des que tenia 20 anys, que no estava ni casat, ja venia la gent a demanar-me consell! I jo m'interessava per ells, per saber què havia passat, els exigia sinceritat... em feien cas. I la gent n'anava parlant... Fins ara que a les onze de la nit em truquen els Mossos que vagi a Campclar a fer de mediador!

Com ha de ser un bon mediador?

Un bon mediador ha d'escoltar una part, ha d'escoltar una altra... analitzar què coincideix, què no, i fer de jutge. De vegades, quan estem nerviosos entenem les coses de forma diferent a com ens les han volgut dir, i jo els intento fer veure. Sempre miro que la troca no es faci més gran, perquè sinó estem perduts. També, quan algú és culpable li dic: has de marxar dos, tres mesos, un any... perquè si es troben les famílies s'enganxaran. Busco que les coses es calmin, i que no es barallin més.

Es pot resoldre tot en mediació?

Sí, fins ara jo ho he pogut resoldre tot. Els Mossos d'Esquadra quan tenen un problema em truquen. I els dono xerrades jo sobre la mediació a la comunitat gitana. De vegades em criden

de Tortosa i tot!

Com era el barri de Sant Josep Obrer quan va arribar? Les drogues eren llavors un problema greu.

Ni la policia podia entrar aquí. La persona que s'encarregava llavors del barri, Domingo Baillo, va demanar col·laboració als gitanos. Ens vam ajuntar tots els gitanos vells i vam estar parlant amb la gent de malviure. Els hi vam dir: "si has de portar aquest malviure i fer aquest ofici, ja pots marxar d'aquí". I així van marxar tots. Vam sortir a la televisió i tot, va ser una bomba! Va marxar gent gitana i no gitana. No érem sols nosaltres: vam ser tot el barri els que ens vam tirar al damunt.

Quant de temps van necessitar per aconseguir-ho?

Tres dies i ho vam solucionar tot. La fama, evidentment, la té i la seguirà tenint el barri, però des de llavors és un barri com qualsevol altre on es viu tranquil.

Ha millorat doncs el barri?

Ha millorat en netedat, en cura dels pisos, gràcies a l'associació de veïns de Sant Josep Obrer que estan promovent la millora del barri.

Quina és la prioritat ara per a l'associació?

No volem que la gent estigui pel carrer. Per això col·laborem amb el Projecte Vitamina, que fa sessions a Reus. **L'educació dels nens i nenes gitanos és clau en aquest sentit. Queda encara molt camí per recórrer?**

Hi ha pares que són una miqueta durs de mollera i encara no ho entenen. Avui plou, fa fred... i el nen no va a l'escola. Jo vaig anar un mes al col·legi! Després, de gran he hagut d'anar, i em va donar fins i tot vergonya! I això no pot ser: abans la gent gran estava molt tancada, ara qualsevol nen de 12 o 13 anys ja té una altra visió, i això és el que volem.

Vostès van posar un projecte amb l'esport com protagonista.

Aquí, a Sant Josep Obrer, tenim 72 nens i vam fer equips de futbol. Vam dir que el que faltés al col·legi o portés males notes, no podria jugar i el deixàrem tot sol com un vaixell a la deriva. Els que sí compleixen a l'escola, tenen tots els beneficis. No vull que els nens estiguin al carrer, vull que estiguin fent una activitat.

Quants equips tenen ja formats?

De totes les edats, en tenim ja. Juguen amb les altres escoles de Reus. Aquests nens tenen molta afició, el futbol a tothom li agrada. També els insistim als pares perquè els vinguin a veure, perquè això els anima.

I les nenes?

No, volíem crear un equip de bàsquet, però no vam trobar nenes que estiguessin interessades. Hem provat tot tipus d'activitats, però ens costa més arribar. Encara tenim nenes que pensen en casar-se als 15 anys, i això no pot ser.

Encara passa això?

Molt menys, però alguna passa. Fa pocs dies una parella de 16 es van demanar, però els pares els obligaran a esperar com a mínim fins als 18. És important que les noies el dia de demà siguin dones formades.

Estan condicionats els nens pels prejudicis que tenen els altres sobre els gitanos?

Encara ens trobem problemes amb alguns centres en aquest sentit. Hi ha

Tío Antonio, al seu barri de Sant Josep Obrer (Reus)

molta discriminació encara. Pocs nens gitanos poden dir en aquesta situació que ells volen ser metges; tampoc tenen prou suport de l'entorn. També fa falta que els pares empenyin més els fills, que els demandin què volen ser el dia de demà i que han d'esforçar-se per aconseguir-ho. D'altra banda, hi ha, a més, casos com el de dues nenes al barri que no han pogut anar a l'institut perquè les famílies no s'ho podien pagar.

I aquí falla la informació o la manca de suport institucional?

Falta informació, però els pares no es molesten moltes vegades a buscar informació. Que vinguin a parlar amb mi per aconseguir una beca! Volem que pugin i s'eduquin, el que no volem és que es quedin estancats! Però si no ve ningú a demanar-me ajuda, jo no puc fer res. ■

TARRAGONA SERÀ LA SEU DE LA PRIMERA DELEGACIÓ TERRITORIAL DE LA FAGIC

Assistents a la reunió de març a Tarragona

Tarragona serà la primera seu d'una delegació territorial de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (Fagic). Així es va acordar en la reunió celebrada el 19 de març a Tarragona entre representants de la junta directiva de la federació i representants de diverses entitats gitanes de tota la demarcació, i a la qual també va assistir el regidor de l'Ajuntament de Tarragona, Francesc Roca.

La persona encarregada de liderar aquesta nova delegació serà l'actual vicepresident d'economia i habitatge de la Fagic, Francesc Ferreres, *Paquito*, que també és president de diverses entitats i té una àmplia experiència en l'impuls de projectes a la comunitat gitana a Tarragona. La creació de la delegació de la Fagic serà una iniciativa pionera en la trajectòria de la federació, que fins ara tan sols compta amb les seves oficines centrals a la ciutat de Barcelona.

El president de l'Associació i vicepresident de la Federació intervenint

Ferreres va destacar durant la trobada que la creació de la delegació permetrà donar "més autonomia i força" als diferents projectes que es puguin impulsar a les comarques tarragonines. La delegació suposaria la presència de suport tècnic continuat a la seu que es creï a Tarragona, podent donar més eines per al desenvolupament de projectes, tant d'aquells que ja estan en aplicació a Barcelona com d'altres que es vulguin imposar a Tarragona. "També ha de servir perquè projectes nostres que tinguin èxit es puguin traslladar a la Fagic de Barcelona o a tota Catalunya", va destacar Ferreres.

El president de la Fagic, Simón Montero, va subratllar que la decisió d'obrir la primera delegació territorial a Tarragona l'organització l'ha pres motivada pel dinamisme de la comunitat gitana a la província. "Tarragona és on més moviment associatiu hi ha fora de Barcelona. Ens enfortirà tant com a marca com al territori", va subratllar Montero, que va avançar que, si la iniciativa és exitosa a Tarragona, s'extindrà progressivament a les províncies de Girona i Lleida. "Això permetrà descongestionar Barcelona i reforçar al mateix temps Tarragona", va concloure Montero.

Entre d'altres, la creació en el futur d'aquesta delegació millorarà el suport que reben les diferents entitats del poble gitano existents, i permetrà fer "treball transversal en temes socials, de dones, o habitatge, entre d'altres", segons va destacar Ferreres.

El president de l'Associació Gitana de Tarragona, Paquito Ferreres, amb el conseller d'Educació de Tarragona, Francesc Roca, i el president de la FAGIC, Simón Montero

La reunió amb la junta directiva de la Fagic va comptar també amb la presència del regidor d'Ensenyament, Ocupació i Desenvolupament Econòmic de l'Ajuntament de Tarragona, Francesc Roca, que va exposar també la tasca que es fa des del consistori des dels àmbits de l'educació i dels plans d'ocupació, i l'esforç en aspectes com la lluita contra l'absentisme escolar. Tots els agents presents a la reunió, de fet, van coincidir en la importància de l'educació dels infants com un motor de canvi i de millora de la qualitat de vida del poble gitano.

Un dels projectes que s'espera poder impulsar en aquesta nova línia

de col·laboració amb la Fagic seria el de mediació per a persones gitanes que es troben actualment a la presó. La federació ja té un servei de mediació en marxa a les presons de Barcelona, i ara cerca voluntaris per a poder implantar-lo també a Tarragona. El projecte inclou suport als empresonats i assessorament legal, però també suport a les famílies i, sobretot, a les dones i als infants. La filosofia de la Fagic és treballar des de la base fent projectes que s'adaptin a les necessitats de la comunitat gitana per tal que els seus membres tinguin les mateixes oportunitats que la resta de la societat. ■

Subscriu-te a *gitanos.cat*

Vols rebre la casa la revista **gitanos.cat**?

Pots fer-te subscriptor per tan sols 8 € l'any

i gaudeix de tots els continguts de la revista multiplataforma!

Envia'ns un correu a: **info@gitanos.cat** ■

LA POBLACIÓ GITANA PATEIX UN PITJOR ESTAT DE SALUT QUE LA MITJANA

La salut de la població gitana i les iniciatives de mediació en aquest sentit que impulsa la Federació d'Associació Gitanes de Catalunya (Fagic) van ser, el 6 de febrer, les protagonistes d'un dels tallers que es van oferir a les VII Jornades de Mediació a Tarragona, que es van desenvolupar al campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili (URV) amb el lema "Mediació és Salut". Va ser el primer cop que es tractava el tema de la mediació entre la població gitana a aquestes jornades, que organitza anualment l'Ajuntament de Tarragona juntament amb diversos col·legis professionals i universitats.

Durant el taller, les dues representants de la Fagic van fer palès que es manté la desigualtat de la població gitana respecte la mitjana de la població espanyola pel que fa al seu estat de salut. Segons les conclusions extremes d'unes enquestes realitzades per la Universitat d'Alacant els anys 2006 i 2014, la població gitana continua tenint un pitjor estat de salut vers la resta de la població, així com també tenen una major afectació diversos mals hàbits com fumar o seguir una alimentació no equilibrada. Una situació que la coordinadora del Programa de Salut de la Fagic, Esther Fernández, va vincular tant amb aspectes socioeconòmics (ja que es calcula que un 70% de la població gitana es troba en llindars de pobresa) com amb factors de comportament general i culturals que, sovint, són conseqüència d'una història de segles de persecució i discriminació del poble gitano.

Tant Esther Fernández com la mediatra Noemí Fernández van exposar els esforços en l'àmbit de mediació que realitza la Fagic, així com els programes específics en l'àmbit de la Salut que s'hi estan aplicant. Així, es fan seminaris amb professionals mèdics per tal que coneguin la història del poble gitano i puguin adoptar bones pràctiques en tractar aquests pacients, però també tallers i formacions per a grups de dones gitanes. "Volem empoderar-les i que puguin tenir un efecte multiplicador en la societat" va detallar Esther Fernández. Els tallers també incideixen en com fer un bon ús dels recursos sanitaris. La Fagic, a més, forma part de la xarxa estatal per a la salut dels gitanos Equi - Sastipen.

Les dades que va exposar la coordinadora del Programa de Salut de la

Moments de les Jornades

Fagic demostren que la desigualtat en l'àmbit de la salut en els darrers anys no s'ha reduït. Per exemple, sols el 50% de les dones gitanes sentien el 2014 que tenien un bon estat de salut, una proporció que és del 70% (és a dir, vint punts per damunt) en el cas de la població femenina en general. Tot i que s'ha millorat en aspectes com les visites a ginecologia i les citologies preventives, també en aquests aspectes la població gitana està molt per darrere de la mitjana de la societat en general. "La població gitana fa menys visites de prevenció", va detallar Esther Fernández, que va oferir dades que demostren que la població gitana sol anar més a la consulta del metge de capçalera, sol ser hospitalitzada més sovint i acudeix també més a les urgències hospitalàries, una proporció que és encara més elevada entre les dones gitanes. "Elles posen tota la família per davant i acaben havent de recórrer als serveis quan ja estan molt malament", va explicar Fernández.

La situació és encara més preocupant en aquells àmbits de la salut no coberts per la sanitat pública, com són la salut bucodental o la vista. Un 60% dels gitanos té càries, molt per damunt

dels indicadors de mitjana de la societat, fins i tot de les classes més baixes. Des de la Fagic, van advertir que aquesta situació està sovint vinculada a la manca de recursos a les famílies, un fet que també està darrere de la pitjor alimentació i, per tant, la major incidència de l'obesitat.

En aquesta realitat hi tenen un paper important els aspectes socioeconòmics, que impliquen aquesta manca de recursos i també el fet que moltes famílies estiguin obligades a viure en un entorn pitjor i en habitatges inadequats. Esther Fernández va subratllar també altres factors que hi tenen un pes, i que s'intenten treballar en les iniciatives de mediació en l'àmbit de la salut de la Fagic per aconseguir, així, una millor comprensió entre pacients i professionals de la salut. "La població gitana desconfia de la societat en general, i viu la malaltia en família i a casa i se sent més protegida anant en grup a la consulta. Els professionals, per la seva banda, comparteixen els prejudicis contra els gitanos amb la resta de la societat, volen un tracte individualitzat i confien en el protocol, la tecnologia i la documentació", va explicar Fernández. ■

ÈXIT DE L'EXPOSICIÓ A LA CANONJA SOBRE LA HISTÒRIA DELS GITANOS

Èxit de convocatòria el passat 19 de febrer en la inauguració de l'exposició *600 anys del poble gitano a Catalunya*, al Castell de Masricart a la Canonja. Desenes de persones van omplir la sala on es va fer l'acte protocol·lari d'inauguració de la mostra, que es va poder veure al centre cultural canongí fins al dia 26 de març.

L'acte d'inauguració va estar presidit pel primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de la Canonja i regidor de Cultura, Salvador Ferré, a més del president de l'Associació Gitana de la Canonja, Juan José Muñoz, i el tècnic del Pla Integral del Poble Gitano a Catalunya, Manel Carbonell. Durant els discursos, es va celebrar l'arribada d'aquesta exposició al municipi de la Canonja després del seu pas per diverses poblacions catalanes, com són Tarragona i Reus.

Entre els assistents es trobaven també el president del Consell de les Comunitats Gitanes de Tarragona, Francesc Ferreres *Paquito*, així com representants d'altres entitats del poble gitano del territori, com el tío Antonio.

Abans de la inauguració, els assistents van poder veure també un vídeo explicatiu sobre la història dels gitans a Catalunya i les aportacions que el poble gitano ha fet a la cultura catalana en els darrers sis segles. Tot seguit, es va donar per inaugurada l'exposició, on els primers visitants van poder observar els diversos panells en què es recorre la història dels gitans a Catalunya i les seves contribucions a la cultura catalana, en aspectes com, per exemple, la música.

L'exposició 600 anys del poble gitano a Catalunya ha estat impulsada en el marc del Pla Integral del Poble Gitano 2017-2020, que impulsa el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu de promoure la història i la cultura gitana com a part de la cultura catalana. L'exposició té una importància cabdal tant per al públic gitano com per al no gitano a l'hora de dignificar una cultura i història sovint desconegudes per culpa de la discriminació històrica que ha patit la comunitat gitana. ■

600 ANYS DEL POBLE GITANO A CATALUNYA 1415-2015

Exposició dels 600 anys del Poble Gitano a Catalunya

VOLŠ CONÈIXER LA HISTÒRIA DEL POBLE GITANO A CATALUNYA?

Inauguració
19 de Febrer
a les 17:30 h

CENTRE CULTURAL CASTELL DE MASRICART
Plaça del Castell, 1,
43110, La Canonja
Telèfon: 977 545 308

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
Pla integral del poble gitano

Cartell de l'exposició i acte d'inauguració

EL PARLAMENT HOMENATJA LES VÍCTIMES DE L'HOLOCAUST

Representants de diferents institucions i comunitats a l'acte commemoratiu

El Parlament de Catalunya va commemorar dimarts 23 de gener el Dia Internacional de les Víctimes de l'Holocaust, jornada que es va celebrar arreu del món el 27 de gener. A l'acte institucional, —que va estar presidit pel president de la cambra, Roger Torrent—, va assistir el president de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (Fagic), Simón Montero, que va ser l'encarregat d'encendre una de les sis espelmes en record dels col·lectius perseguits pel nazisme. Els gitans van ser una de les comunitats víctimes de l'Holocaust, amb centenars de milers de persones que van morir als camps de concentració.

L'acte commemoratiu va arrencar amb una lectura dramatitzada d'un fragment d'*Els catalans als camps nazis*, de Montserrat Roig, i va continuar amb l'encesa de les sis espelmes del record a càrrec de diversos representants d'entitats de la societat civil. Les espelmes recordaven el patiment dels jueus, dels infants, de les víctimes catalanes i de la resta de l'Estat espanyol, de tots els col·lectius perseguits pel nazisme i, també, dels supervivents de l'Holocaust i dels coneguts com els Justos entre les Nacions, és a dir, aquells que van arriscar la vida per intentar aturar la persecució

Simón Montero encenent una espelma

i assassinat dels col·lectius amenaçats. Alumnes de secundària i batxillerat de diversos instituts d'arreu de Catalunya van exposar també, durant la commemoració, les conclusions dels treballs que han fet dins del projecte educatiu sobre l'Holocaust. Entre d'altres, els alumnes de l'Institut Terra Roja, de Santa Coloma de Gramenet, van reflexionar sobre el poble gitano, mentre que els del col·legi Joan XXIII de Tarragona van parlar sobre les persones amb discapacitat.

El president del Parlament de Catalunya va reivindicar el rebuig a "qualsevol totalitarisme i a la indiferència en situacions de discriminació, d'odi i de vulneració dels drets humans". Torrent també va expressar la seva preocupació pel fet que "els darrers mesos la simbologia nazi s'hagi fet especialment visible, impunement, als carrers" de moltes ciutats, acompanyada "d'amenaçes, de violència, de l'odi que defineix les ideologies feixistes". ■

L'estereotip romàntic sobre els gitanos

Alguna vegada he comentat el que m'han dit alguns gitanos sobre la tan estereotipada imatge que molta gent té sobre la seva vida. Son vistos com si tots fossin iguals; de vegades, com si fossin imatges d'un museu etnològic o peces folklòriques i exòtiques de segles passats. Així els van veure molts viatgers estrangers durant el segle XIX, amb una mirada esbiaixada per un suposat i arcaic "orientalisme", amb pretensions quasi arqueològiques. Els tòpics sobre la seva excel·lència en el camp de les arts i la música tenia una aparença benèvola, però oblidava absolutament la seva vida real i la seva cultura. Era "l'invent romàntic" del món dels gitanos, com ha comentat la historiadora María Sierra. Una visió que conviuria amb un rebuig social molt generalitzat per motius de raça. Era una vella herència, també segregadora, de segles anteriors, en els quals foren perseguits; patiren un cruel intent de genocidi; foren objecte de marginació social. Molts d'ells serien abocats a viure en *barraques*, en barris perifèrics de les poblacions industrials. L'experiència barraquista marcaria diverses generacions gitanes senceres, fins als nostres dies.

El contrapunt d'aquesta mirada romàntica el trobaríem en *l'humorista popular* Emili Vilanova (1840-1905), que fou un bon observador de la realitat social de la Barcelona del seu temps. S'ha dit que tenia un humor suau, natural i sense caricatures. Escribia amb senzillesa, sense fer mal, amb una delicada comprensió dels seus personatges que els feia propers als lectors. Així veia Antoni Rovira i Virgili, en 1948, al "Gran Emili Vilanova".

Vilanova va escriure dues divertides peces sobre els gitanos, que va veure a Barcelona, al costat del vell Convent de Sant Agustí i a Sants. El 1875 presentà als Jocs Florals (per cert sense massa èxit) un "quadre popular" que intitulà *La gitanesca* i anys més tard, el 1896, un "sainet popular" titulat *Colometa, la gitana. O lo regres dels confinats*. Lluny de qualsevol forma de "folklorisme de cromo" (Enric Cassany) exaltava la dignitat dels personatges, sense amagar els seus defectes i els aspectes humans i socials més problemàtics de la seva forma de vida.

La gitanesca presenta unes escenes de la vida quotidiana de dos grups de gitanos. Per una banda, unes gitanes, que "renten alguns gitanets en bolquers en un safareig o matadero de

Estampa pictòrica romàntica sobre els gitanos

tocinos". Per altra un grup de gitanos "del gremi de perruquers de gossos", que vivien en una barraca de la carretera de Mataró i que, ben aviat, acaben en una aparatosa picabaralla, amb un "paiet" pel mig. La protagonista principal de l'escena és "una gitaneta, de quinze anys, de cara agraciada, ulls brilladors i expressius, vestint amb cert desaire i amb moviments desimbolts". El grup comença a discutir sobre qui passa gana o no i es dissol al veure que el guarda municipal del Passeig de Sant Joan s'acosta cridant "ja hi vaig!". El relat d'en Vilanova és d'una simpatia mal dissimulada, sense prejudicis, descrivint els costums dels gitanos, dels que diu "son gent que no volen saber res amb la justícia", ni que fos la d'aquell "xanxes", com es coneixia en l'època als municipals, amb una cama de fusta.

Colometa, la gitana és un sainet curt on es relaten les peripècies d'una família al voltant d'una boda gitana plena d'incidents divertits amb un final tronadíssim i divertit. El sainet recull expressions ben gitanes; els costums ben enraigats del matrimoni gitano ("conforme a lo pactat"); les formes i maneres de fer dels gitanos ("entre els gitanos no es gasten afectacions complementàries"); el prompte del caràcter "encés" d'alguns dels protagonistes, "regressats del confinament"; la cuina gitana ("vianda que fa set"

d'una "cassola de bacallà amb romanesco inflamatori i allioli", que ocupa el centre del sainet). També es dissolen a la vista de l'arribada dels municipals. En *La Colometa* torna a aflorar aquella mirada còmica però realista, carent d'estereotips, dotada de finesa i bonhomia.

Tornem al fil de la nostra reflexió, més enllà des escrits d'Emili Vilanova. Els gitanos d'avui no son peces de museu, no volen ser valorats únicament per les seves qualitats artístiques, com passava amb l'estereotip romàntic. Les seves formes de vida queden, també, molt lluny de les descrites en els quadres i sainets populars catalans del segle XIX. **Desitgen ser coneguts i respectats tal com son. Volen ser tractats com a ciutadans de ple dret, amb els mateixos drets i deures. Volen tenir les mateixes oportunitats que té tothom.**

Afortunadament, queden lluny els temps de persecució i les imatges vuitcentistes, com les descrites. Però no passa el mateix amb els prejudicis que projecta sobre ells una societat tan desigual com la nostra. El racisme és un perill latent de profundes arrels històriques, encara amenaçador en ple segle XXI i que esclata, de tant en tant, en episodis violents que han de fer-nos pensar molt. ■

SALVADOR CARRASCO CALVO

PREOCUPACIÓ DE NACIONS UNIDES PER LA SITUACIÓ DELS NENS I NENES GITANOS A ESPANYA

El Comitè de Drets dels Nens de Nacions Unides ha fet palesa la seva preocupació per la situació dels nens i nenes gitanos en aspectes com l'educació i el risc de patir discriminació. Així ho explica a les Observacions Generals que va fer públiques al febrer durant el V i VI Informe de l'Aplicació de la Convenció de Drets del Nen a Espanya. En aquest document, els experts de Nacions Unides assenyalen que la inversió pública feta per l'Estat ha estat insuficient per contrarestar els efectes de la crisi econòmica i que les retallades efectuades en serveis públics han afectat especialment nens i joves amb menys recursos.

Pel que fa als nens gitanos, tal com va denunciar la Fundació Secretariat Gitano, el comitè recull advertències en tres àmbits: l'educació, la discriminació i la pobresa infantil. La fundació ha participat en l'elaboració de dos dels informes que s'han remès a Nacions Unides i que han servit de base per a l'elaboració d'aquestes observacions.

En l'àmbit de l'educació, el document destaca els "dèbils resultats" tant de nens i nenes gitanos com d'infants d'origen estranger en comparació amb la resta de l'alumnat, així com la seva concentració en determinades escoles. En aquest sentit, Nacions Unides recomana reforçar els programes i buscar mecanismes per tal de garantir un accés en igualtat a l'educació i que aquests infants comptin amb el suport adequat. Pel que fa a l'àmbit de la no discriminació, destaca la pervivència d'estigmes i actituds discriminatòries contra nens i nenes de minories ètniques, com els gitanos o d'origen estranger, i aposta pel reforç de programes que evitin aquestes situacions, així com l'impuls

de campanyes d'educació pública destinades a lluitar contra aquestes situacions discriminatòries.

Finalment, pel que fa al risc de pobresa, Nacions Unides denuncia la situació d'infants, sobretot gitanos però també d'origen estranger, que viuen en assentaments o infrahabitatges, així com el cas de famílies que han patit desnonaments. Per lluitar contra aquesta situació, el Comitè de Drets dels Nens aposta per reforçar les polítiques integrals de protecció de famílies amb menors, així com incrementar els recursos i esforços per executar una Estratègia Nacional per a la Inclusió Social de la Població Gitana entre els anys 2012-2020. ■

Ara pots rebre al teu mòbil les incidències de la xarxa d'autobusos

Per donar-te d'alta envia un correu a altaserveisms@emt.tarragona.cat indicant el teu nom i cognoms, el mòbil on vols rebre aquesta informació, i les línies d'ús més freqüent.

Informa't a emtanemambtu.cat/atencio-al-client/sms

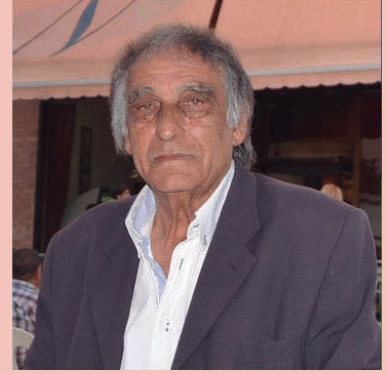
sms

Mor Antonio Salazar, president de l'Associació Cultural Gitana de Lleida

Antonio Salazar, president de l'Associació cultural gitana de Lleida i un referent del món associatiu català, va morir el passat mes de gener víctima d'un càncer.

Salazar va dedicar gran part de la seva vida a treballar pels drets del poble gitano i va ser una figura destacada dins de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (Fagic). A Lleida, va ser tot un referent en la lluita per millorar la convivència i per l'educació dels infants. En els darrers anys, havia destacat per la seva tasca a favor de la mediació.

Celebren a Barcelona el II Congrés Internacional de Dones Gitanes

L'Associació Gitana de Dones Drom Kotar Mestipen va impulsar els dies 23 i 24 de març el II Congrés Internacional de Dones Gitanes a Barcelona. Sota el lema "Les Altres Dones", la iniciativa va repetir l'èxit de la primera edició, que es va celebrar el 2010, i va obrir nous espais de reflexió i reivindicació sobre la situació de la dona gitana arreu del món.

El congrés, que es va celebrar al Caixa Fòrum Barcelona, va comptar també amb el suport de la Generalitat de Catalunya a través del Pla Integral del Poble Gitano, l'Obra Social de la Fundació la Caixa, i de l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona.

El II Congrés Internacional de Dones Gitanes va tenir com un dels seus objectius principals promoure una imatge positiva del poble gitano, especialment de les dones, donant visibilitat a situacions de discriminació i com aquestes es poden superar, així com accions que estan aconseguint resultats positius. També es va plantejar estudiar en profunditat les desigualtats de gènere entre el poble gitano i promoure la igualtat entre homes i dones, així com enfortir una xarxa de dones gitanes que promoguin accions per a superar situacions de desigualtat.

SOS Racisme, contra les identificacions policials per perfil ètnic

SOS Racisme va encapçalar la campanya *Pareu de parar-me*, amb la què volia denunciar com el perfil ètnic condiciona sovint les identificacions i el control policial. A la iniciativa es van sumar múltiples entitats, entre les quals es troba la Federació d'Associació Gitanes de Catalunya (Fagic).

L'objectiu de la campanya era acabar amb una pràctica que SOS Racisme qualifica de "discriminatòria, racista, classista i il·legal". L'informe sobre Espanya del Relator Especial de Nacions Unides va reconèixer el 2013 que demanar la documentació a persones simplement pel seu aspecte físic era una pràctica "generalitzada" entre els cossos de seguretat a tot l'Estat, mentre que les pròpies dades del Ministeri d'Interior reconeixen que el 74% de les persones identificades el 2014 no havien comès cap delictes.

La reivindicació de l'ONG i moltes altres entitats que li donen suport és aconseguir que les institucions reconeguin i condemnin l'existència d'identificacions motivades exclusivament pel perfil ètnic, i que prenguin mesures efectives per tal de prohibir que s'aturi i demani la documentació a persones simplement pel color de la seva pell, la seva ètnia o altres característiques culturals o religioses. Així mateix, el manifest de la campanya reivindica formació sobre racisme per als cossos policials, la implementació de mesures de control, i, fins i tot, sancions a qui realitzi aquestes pràctiques. Al mateix temps, es demana difusió dels mecanismes de denúncia a l'abast de les persones víctimes de les identificacions de perfil ètnic.

Carrer Baixada de la Misericòrdia, 3 - 43003 TARRAGONA

MÉS DE
100 ANYS
TREBALLANT AMB PROPIETAT

CAMBRA DE LA PROPIETAT URBANA DE TARRAGONA

- Assessorament jurídic
- Contractes de lloguer
- Assessoria fiscal – Declaracions de Renda
- Assessoraments i tràmits d'herències, donacions, etc.
- Assegurances de la llar, comunitats i locals
- Assegurances per a pisos en lloguer: impagats, desnonaments i actes vandàlics
- Administració de pisos en lloguer
- Administració de comunitats de propietaris
- Borsa immobiliària – Lloguer de pisos i locals
- Dipòsit de fiances de lloguer
- Servei d'arquitectura – Certificat energètic, cèdula d'habitabilitat, ITE d'edificis, informes pericials, taxacions, etc.

Una entitat al servei dels ciutadans

Carrer de Méndez Nuñez, 23
43002 Tarragona
Telèfon 977 24 29 12

DON OCASIÓ

COMPRA-VENTA DE VEHÍCULOS

Pol. Ind. Francolí Parcela 9 · Nave 3, 43006 Tarragona
(Toni) Tel. 655 945 748

La ràdio dels Jocs

TARRAGONA

Ràdio 96.7

Premi Raoul Wallenberg per al Centre Europeu dels Drets dels Gitanos

El Centre Europeu dels Drets dels Gitanos (European Roma Rights Centre, ERRC) va obtenir el passat mes de gener el prestigiós premi Raoul Wallenberg, que concedeix el Consell d'Europa. El centre, que té la seva seu a Budapest (Hongria), ha rebut el reconeixement per la seva tasca en la lluita contra el racisme vers els gitanos a diferents països europeus, tal com va destacar en el moment de la seva entrega el secretari general del Consell d'Europa, Đorđe Jovanović.

L'entrega del premi es va fer el 17 de gener a Estrasburg (França), que és la seu del Consell d'Europa. El seu secretari general va celebrar que el guardó hagi estat engruany per a una entitat que treballa per "trencar barres per una de les minories més grans d'Europa, el poble gitano". Així mateix, el jurat del guardó va destacar la tenacitat, energia i compromís amb l'ús de les eines legals per defensar els drets dels gitanos.

L'ERRC es va fundar el 1996 i treballa contra el racisme i els abusos dels drets humans contra el poble gitano amb una eina destacada: la denúncia davant dels tribunals dels presumptes casos de discriminació. Així, han fet arribar casos a tribunals com l'Europeu de Drets Humans, a més de queixes col·lectives al Comitè Europeu de Drets Socials. Entre les seves denúncies, s'hi troben casos de mala praxi policial, la derivació de nens gitanos a escoles especials, o deficiències en les llars de les famílies gitanes. El 2017, l'ERRC va batre el seu rècord de nous casos i intervencions davant dels tribunals europeus.

Eslovàquia vol fer una llei contra els "delictes gitanos"

El ministre d'Interior d'Eslovàquia, Robert Kalinak, va anunciar al gener la voluntat del seu govern d'impulsar una reforma legal que afectaria específicament les zones amb més població gitana, on, assegurava, volia reduir la criminalitat. La proposta, segons van publicar diverses capçaleres de premsa nacional i internacional, preveia la creació d'una base de dades en funció de l'origen ètnic dels infractors amb l'objectiu de recollir estadístiques de "delictes gitanos", a més d'oferir més competències a la policia i, fins i tot, la prohibició de la residència en determinades zones a algunes persones.

La proposta del ministre eslovac va generar una pluja de crítiques, tant des de dins del seu govern, com des de fora. Segons el diari digital eslovac Spectator, el mateix ministre de Justícia del país centre-europeu, així com el representant dels gitanos al govern es van oposar a la

mesura. El Centre Europeu dels Drets dels Gitanos (ERRC, en les seves sigles en anglès), va anunciar una demanda contra el ministre d'Interior eslovac per "política discriminatòria contra els gitanos".

Creen una base de dades de cinema sobre gitanos

La iniciativa conjunta de diverses entitats ha permès la creació d'una base de dades a internet que recull més d'un centenar de pel·lícules fetes per gitanos o que tracten temes relacionats amb el poble gitano. Es tracta del projecte Focus Roma Cinema Youth Project, que ha recopilat i posat a la disposició del públic aquestes produccions amb un objectiu, sobretot, educatiu de la joventut gitana.

La base de dades de pel·lícules ha estat elaborada per un grup de joves (tant gitanos com no gitanos) que han buscat aquells films que tenen un interès especial per a àmbits com l'educació o la joventut. Així, a banda de l'accés al més d'un centenar de produccions recopilades, el projecte Focus també ofereix la possibilitat de descarregar-se kits educatius sobre diversos temes per tal que la seva projecció pugui anar acompanyada també d'un programa educatiu. De la mateixa forma, també s'ofereixen altres recursos per ampliar la informació sobre els temes tractats, i una sèrie de consells sobre com organitzar projeccions de cinema o fins i tot festivals que vulguin tractar temes relacionats amb el poble gitano.

MÉS DEL 80% DE LES NOTÍCIES SÓN DISCRIMINATÒRIES

Més del 80% de les notícies analitzades pel darrer Observatori del Discurs Discriminatori als Mitjans (impulsat per l'Observatori Crític dels Mitjans Mèdia.cat) contenen elements discriminatoris contra les minories ètniques. Segons l'anàlisi feta de 171 notícies publicades per nou portals digitals de mitjans de comunicació (*La Vanguardia*, *El País*, *20 minutos*, *Nació Digital*, *El Español*, *eldiario.es*, *TV3*, *La Sexta* i *Telecinco*), sols el 16% estaven lliures de comportaments que poguessin vincular-se amb pràctiques de discriminació.

En concret, més del 80% de les notícies analitzades contenien alguna mala pràctica periodística relacionada amb una discriminació envers col·lectius com els gitanos o els musulmans, entre d'altres minories. El 5,6% eren neutres, i sols l'11% tractaven aquests col·lectius des d'una òptica positiva.

Segons l'observatori, les males pràctiques més habituals detectades són, per exemple, l'aportació de

dades sobre l'origen, ètnia o religió dels actors de la notícia quan aquesta informació no és rellevant per a la comprensió de la informació. També s'ha detectat l'atribució d'accions negatives a les minories (sense arribar a l'extrem de l'insult o la injúria) i el manteniment d'esquemes mentals que segreguen entre ells (en referència a les minories) i nosaltres (en referència a la majoria de la societat). Així mateix, l'informe també denuncia casos en què s'han publicat dades personals dels actors pertanyents a alguna d'aquestes minories, i l'adopció per part del mitjà de comunicació d'una actitud paternalista o caritativa envers ells.

De la mateixa forma, l'estudi també denuncia la publicació d'imatges o vídeos que no reforcen la informació i que s'escullen simplement per la seva espectacularitat, una pràctica que relaciona també amb la tendència a l'espectacularització de la informació. A més, també es constata la publicació d'informacions contradictòries sense

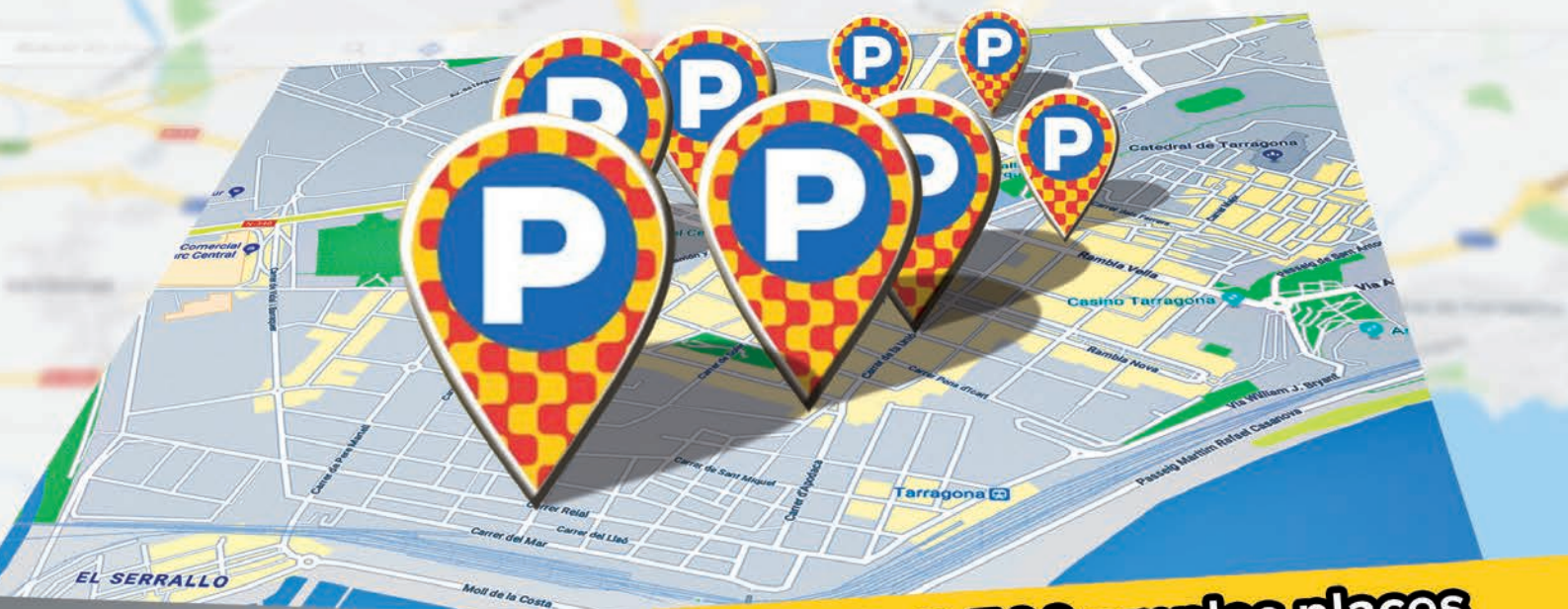
contrastar ni desmentir i casos extrems d'ús d'un llenguatge que, directament, pot incitar a l'odi cap a aquests col·lectius minoritaris.

Per tal de resoldre aquesta situació, l'observatori recomana als mitjans de comunicació que treballin amb una major diversitat de fonts, contrastin la informació, i es plantegin aspectes de privacitat i conveniència de la publicació en el cas d'imatges, vídeos o difusió de dades personals. De la mateixa forma, es fa una crida a aprofundir més en el context dels esdeveniments, i aplicar una major cura en el lèxic, fent servir els termes que els mateixos col·lectius prefereixen per a ser identificats. Així mateix, es reclama un major compromís per la publicació de notícies que reflecteixin valors interculturals.

Finalment, l'observatori també fa una sèrie de recomanacions als lectors per tal de detectar discursos discriminatoris als mitjans de comunicació, posant atenció a aspectes com les generalitzacions o l'elecció del lèxic. ■

LA XARXA MÉS GRAN D'APARCAMENTS

al centre de *TARRAGONA*

Més de 2.500 amples places
Còmodes accessos
Amb vídeo vigilància les 24 h.

- PARKING **COMPANYS**
- PARKING **CATALUNYA**
- PARKING **BATTESTINI**
- PARKING **BASTOS**
- PARKING **JOAN XXIII**
- PARKING **SAAVEDRA**
- PARKING **TARRACO**
- PARKING **TORROJA**

A més, **ARA**
5,50
€/dia

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

amt
aparcaments
MUNICIPALS
DE TARRAGONA